

Sygn. akt VIII Gz 316/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:SSO Agnieszka Górńska

Sędziowie SO Patrycja Baranowska

SO Anna Górnik

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2018 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa (...) spółki akcyjnej w G.

przeciwko Przedsiębiorstwo (...) spółce jawnej w K.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego w Koszalinie z 16 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt V GC 1099/17 w przedmiocie przyznania wynagrodzenia biegłemu

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przyznaje biegłemu M. H. wynagrodzenie za sporządzenie opinii w kwocie 3.351,33 zł (trzy tysiące trzysta pięćdziesiąt jeden złotych trzydzieści trzy grosze),

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

Anna Górnik Agnieszka Górńska Patrycja Baranowska

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 16 kwietnia 2018 r. Sąd Rejonowy w Koszalinie przyznał biegłemu M. H. wynagrodzenie za sporządzenie opinii w kwocie 4.662,72 zł.

W uzasadnieniu wskazał, że biegły sporządził w sprawie opinię oraz złożył rachunek na kwotę 4.662,72 zł. W oparciu o treść art. 288 k.p.c. w zw. z art. 89 ust 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, a także przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym, Sąd Rejonowy uznał, że biegły prawidłowo przyjął stawkę za godzinę pracy na poziomie 48,57 zł (§ 2 w zw. z § 4ww. rozporządzenia). Również nakład pracy i stopień skomplikowania sprawy uzasadniał w ocenie sądu I instancji wysokość przyznanego wynagrodzenia.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwana, zaskarżając je w całości zarzuciła naruszenie przepisów art. 288 k.p.c. oraz art. 89 ust 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym poprzez nieuzasadnione

zawyżenie wynagrodzenia biegłego, polegające na uznaniu stawki za roboczogodzinę na poziomie 48,57 zł, tj. podwyższonej o 50% od kwoty bazowej w najwyższej stawce oraz uznanie za uzasadnione poświęcenia 96 godzin na opracowanie opinii w sprawie.

Uzasadniając swoje stanowisko podniosła, że opinia sporządzona przez biegłego jest bardzo obszerna, jednak jej wywód teoretyczny nie był istotą sprawy ani też przedmiotem opinii. Nadto sprawa nie jest na tyle skomplikowana by uzasadniać stawkę za godzinę podwyższoną o 50% oraz konieczność poświęcenia 96 godzin na sporządzenie przedmiotowej opinii. Skarżąca wskazała także, iż biegły dokonał kserokopii akt sprawy, co było zbędne. W ocenie pozwanej zarówno okoliczności sprawy, jak i treść opinii nie uzasadniają przyjętej stawki za godzinę pracy biegłego, ani też przyjętego czasu koniecznego do jej sporządzenia.

Wskazując na powyższe, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez ustalenie wynagrodzenia biegłego w wysokości 32,39 zł i przyjęcie za uzasadnione 16 godzin roboczych, tj. 518,24 zł

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się częściowo zasadne.

Zgodnie z treścią art. 89 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r. poz. 300), wysokość wynagrodzenia biegłego za wykonaną pracę ustala się, uwzględniając wymagane kwalifikacje, potrzebny do wydania opinii czas i nakład pracy, a wysokość wydatków, o których mowa w ust. 1 – na podstawie złożonego rachunku. Przepis ten określa kryteria, którymi winien kierować się sąd określając wysokość wynagrodzenia biegłego, tj. kryterium wymaganych kwalifikacji biegłego (posiadanej przez niego wiedzy specjalnej), potrzebnego do wydania opinii czasu (potrzebnej na sporządzenie opinii ilości godzin) oraz nakładu pracy. To właśnie pierwsze i ostatnie z tych kryteriów wpływa na wysokość stawki godzinowej wynagrodzenia biegłego. Powyższą kwestię doprecyzowują przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym. W § 2 ww. aktu prawnego stwierdzono, że stawka wynagrodzenia biegłych powołanych przez sąd za każdą rozpoczętą godzinę pracy, zwana dalej „stawką”, wynosi - w zależności od stopnia złożoności problemu będącego przedmiotem opinii oraz warunków, w jakich opracowano opinię - od 1,28% do 1,81% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa, zwanej dalej „kwotą bazową”. Jednocześnie § 2 rozporządzenia stanowi, że w razie złożonego charakteru problemu będącego przedmiotem opinii, stawka może być podwyższona do 50%, jeżeli biegły ma dyplom ukończenia studiów wyższych lub dyplom mistrzowski oraz pełni funkcję biegłego sądowego nie krócej niż jedną kadencję lub funkcję rzeczoznawcy przez okres co najmniej pięciu lat.

Podkreślenia wymaga, że biegły dysponuje wiadomościami specjalnymi, którymi nie dysponuje sąd. Wiedza biegłego nie jest wykorzystywana do poznania określonych faktów, lecz do ich fachowego lub naukowego wyjaśnienia i oceny. Potrzeba powołania biegłego zachodzi tylko w tych przypadkach, które wymagają fachowego zaopiniowania. Wiadomości specjalne powinny przekraczać możliwości percepcyjne i wiedzę przeciętnego człowieka o wykształceniu ogólnym (por. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, red. prof. dr hab. E. K., wyd. 21, 2018 r.).

Z powyższego wynika, że biegły wypowiada się w materii niedostępnej sądowi, jako specjalista o szczególnej wiedzy w danej dziedzinie. Mając zatem na względzie kryteria oceny dowodu z opinii biegłego – tj. poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego stanowiska, stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej – kwestionowanie jego oceny w zakresie złożoności sprawy może nastąpić tylko wyjątkowo.

Oznacza to, że skoro biegły w piśmie z 26 marca 2018 r. (k. 207) wyjaśnił oraz logicznie uzasadnił dlaczego problem, w zakresie którego sporządził opinię ma złożony charakter w rozumieniu § 4 powoływanego rozporządzenia, a jednocześnie wykazał przesłanki z tego przepisu konieczne do podwyższenia stawki wynagrodzenia o 50%, to brak jest obecnie podstaw do kwestionowania tego stanu rzeczy, czy też wdawania się w polemikę odnośnie materii mieszczącej

się w specjalności i doświadczeniu biegłego. Z tych przyczyn nie zasługuje na uwzględnienie zarzut skarżącej w przedmiocie zastosowania podwyższonej stawki, albowiem nie wykazano, że materia będąca przedmiotem opinii biegłego należy do typowej i nieskomplikowanej.

Sąd podzielił natomiast zarzuty skarżącej odnoszące się do zawyżenia przez biegłego liczby godzin niezbędnych do opracowania opinii. Składając rachunek biegły wymienił czynności, jakich dopełnił w związku z opracowaniem opinii, jak również wskazał czas, jaki poświęcił na każdą z nich.

Zaznaczyć trzeba, że biegły wyjaśnił w swojej opinii wszystkie kwestie zawarte w tezie dowodowej, a zatem brak jest podstaw do twierdzenia, że pominął istotne elementy stanu faktycznego. Powyższe zresztą może być wykazane wyłącznie poprzez składanie przez strony merytorycznych zarzutów, ewentualnie przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego.

Trzeba także mieć na uwadze, że biegły musiał przeanalizować akta niniejszej sprawy, a także ustosunkować się do stanowisk przedstawionych przez strony. Jak sama zresztą skarżąca zaznaczyła, opinia jest obszerna, co przekonuje o konieczności poświęcenia na jej sporządzenie na pewno więcej niż 16 godzin, jak proponuje pozwana. Sąd nie może wchodzić w kompetencje biegłego i w zastępstwie specjalisty arbitralnie określać ile powinien on godzin spędzić nad danym zagadnieniem, czy w jakim reżimie pracować.

W okolicznościach niniejszej sprawy Sąd uznał jednak, że biegły istotnie zawyżył w sposób znaczny liczbę godzin koniecznych na sporządzenie opinii w kształcie, w jakim została ona ostatecznie włączona do akt sprawy.

Należy się zgodzić, że wywód teoretyczny zawarty w opinii był zbędny o tyle, że teza dowodowa wymagała od biegłego odniesienia się do fachowego lub naukowego wyjaśnienia i oceny faktów. Teoretyczne zatem podstawy sporządzenia opinii winny odnosić się do opiniowanego przedmiotu. Analiza zaś karty pracy przedłożonej przez biegłego, przez pryzmat poszczególnych elementów opinii prowadzi do wniosku, że wywód ten z powodzeniem mógł być włączony do zakresu oceny okoliczności faktycznych z punktu widzenia tezy dowodowej, która to ocena zaczyna się dopiero w rozdziale VII opinii, tj. oceny ściśle odnoszącej się do przedmiotu zleconej ekspertyzy. Biegły tymczasem wskazał, że na część wstępną poświęcił 27 godzin, przy czym w ocenie Sądu, czas ten wydaje się nieprzystający do wiedzy osoby z wysokimi kwalifikacjami i ponad 30 letnim doświadczeniem specjalistycznym w swojej dziedzinie, i może mieć znaczenie wyłącznie w sytuacji gdyby biegły samodzielnie musiał poznać wszystkie podstawy teoretyczne, przed przejściem do meritum opinii, co przeczyłoby tym samym możliwości traktowania go jako eksperta w zakresie, w jakim sprawuje on funkcję biegłego sądowego.

Co więcej, czas, który biegły miał poświęcić na czynności zmierzające do merytorycznej oceny przedmiotu opiniowania, wydaje się wliczony przy głównej części opinii, na którą, według wykazu, biegły poświęcił 51 godzin. Podkreślenia wymaga, że część ta, stanowiąca główny wywód całościowej pracy biegłego liczy, sobie 45 stron. W powiązaniu zatem z 32 stronami części wstępnej, wydaje się nierealne, że na ściśle dokonanie skomplikowanej oceny stanu faktycznego przez pryzmat przepisów prawa, norm jakościowych, literatury branżowej i własnej wiedzy, biegły poświęcił niemal dwukrotnie większą ilość godzin niż na część ogólną, liczącą sobie nieznacznie mniejszą ilość stron, a stanowiącą wyłącznie przygotowanie teoretyczne do całościowej oceny. Świadczyć to może, że biegły wliczył godziny poświęcone na przygotowanie teoretycznego wywodu do głównej części opinii, a zatem domaga się wynagrodzenia za ten wywód podwójnie.

Podkreślenia wymaga, że biegły, który miał możliwość ustosunkowania się do zarzutów skarżącej, zaniechał podjęcia jakichkolwiek kroków w tym zakresie takiego działania, co nie pozwala Sądowi na jednoznaczne przeciwstawienie się argumentacji przedstawionej w zażaleniu.

Z tych przyczyn Sąd uznał za zasadne zmniejszenie liczby godzin realnie potrzebnych do przygotowania całej opinii o czas, który biegły ustalił na sporządzenie części wstępnej, tj. o 27 godzin, albowiem analiza zarzutów zażalenia w kontekście złożonej opinii, prowadzi do wniosku, że czas potrzebny na teoretyczne przygotowanie do sformułowania

wyvodu merytorycznego został już wliczony w 51 godzin, które zajęła analiza okoliczności faktycznych sprawy. Tym samym uznać należało, że całościowy czas na sporządzenie opinii wyniósł 69 godzin.

W kontekście powyższego postanowienie należało zmienić, o czym orzeczono na podstawie art. 386 § 1 w zw. z art. 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c., w pkt I sentencji. W pozostałym zakresie Sąd uznał zarzuty skarżącej za niezasadne, co implikuje oddalenie zażalenia na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c.

Anna Górnik Agnieszka Górską Patrycja Baranowska

Sygnatura akt VIII Gz 316/18

(...)

Zarządzenia:

1. (...)

2. (...)

3. (...)